

UNDERVISNINGS
MINISTERIET

Dataetiske principper for brug af persondata på folkeskoleområdet

Dataetiske principper for persondata på folkeskoleområdet

Undervisningssektoren bliver stadig mere digitaliseret. Det giver nye muligheder i undervisningen, der i højere grad kan bruge digitale læringsmidler, ligesom digitale læringsplatforme gør det muligt at følge den enkelte elevs indsats i skolen ved at indsamle data om skoleforløbet. Det kan blandt andet bruges til at målrette undervisningen til den enkelte elevs behov.

Mulighederne skærper samtidig behovet for at skabe tryghed hos elever og forældre i forhold til, hvordan kommuner og skoler håndterer data på folkeskoleområdet. Derfor er der også behov for at slå fast, at data om elever kun må indsamles, når det er sagligt, relevant og nødvendigt for opgaveløsningen.

Adgangen til at behandle persondata er nøje reguleret i databeskyttelseslovgivningen.

Regler om indsamling, behandling og videregivelse af oplysninger om børn i regi af folkeskolen

- ⇒ Databeskyttelsesforordningen
- ⇒ Databeskyttelsesloven
- ⇒ Forvaltningsloven
- ⇒ Offentlighedsloven
- ⇒ Folkeskoleloven

De 5 dataetiske principper for persondata på folkeskoleområdet

Information om brug af børn og unges data skal være letforståelig og lettilgængelig

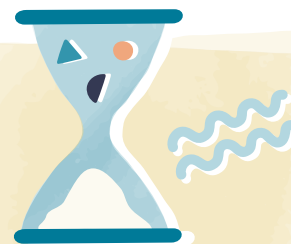
Data skal give merværdi for skolens opgaveløsning

Persondata skal behandles fortroligt og med integritet

Fokus på rettigheder og reaktionsmuligheder

Der skal være adgang til data så kort tid som muligt

Undervisningsministeriet og KL finder det vigtigt at understøtte reglerne på persondataområdet med et dataetisk perspektiv. Derfor har vi sammen udarbejdet fem dataetiske principper for brugen af børn og unges data på de enkelte folkeskoler.

Principperne erstatter ikke regelsættet på området.

Formålet med de dataetiske principper er at sætte fokus på behandlingen af børn og unges personoplysninger i folkeskolen og på de dataetiske udfordringer i håndteringen af børn og unges data hos kommuner, skoler, lærere, pædagoger, forældre og elever.

De dataetiske principper fremhæver derfor, at der skal være lettilgængelig og letforståelig information om håndtering af børn og unges persondata, så der skabes gennemsigtighed i forhold til, hvornår kommuner og skoler indsamler og bruger data om eleverne, og hvad oplysningerne bruges til.

Principperne sætter også fokus på vigtigheden af, at elever og forældre kender deres rettigheder og reaktionsmuligheder, hvis de er uenige i den måde, data håndteres på.

Hvad er persondata?

Personoplysninger er enhver form for information om en identificeret eller identificerbar fysisk person.

Ved "*Identificerbar fysisk person*" forstås en fysisk person, der direkte eller indirekte kan identificeres; navnlig ved en identifikator som for eksempel et navn, et identifikationsnummer, lokaliseringsdata, en onlineidentifikator eller et eller flere elementer, der er særlige for denne fysiske persons fysiske, fysiologiske, genetiske, psykiske, økonomiske, kulturelle eller sociale identitet."

Kilde: Databeskyttelsesforordningens artikel 4, nr. 1.

Eksempler på persondata på folkeskoleområdet:

- Kontaktoplysninger med foto, telefonnummer, e-mailadresser og privatadresser
- Fremmøde og fravær
- Helbredsoplysninger
- Evalueringer af de enkelte elevers faglige udbytte
- Evalueringer af de enkelte elevers alsidige personlige udvikling
- Resultater i de nationale test
- Karakterer.

1. Information om brug af børn og unges data skal være letforståelig og lettilgængelig

Det er afgørende, at børn, unge og forældre er oplyst om, hvornår der i regi af folkeskolen sker en behandling af elevers personoplysninger. Derfor skal det i enhver situation stå klart, hvorfor personoplysninger indsamles, og hvad oplysningerne skal bruges til. Enhver oplysning, som er rettet mod elever og forældre, om behandling af børns personoplysninger i folkeskolen, skal derfor være letforståelig og lettilgængelig.

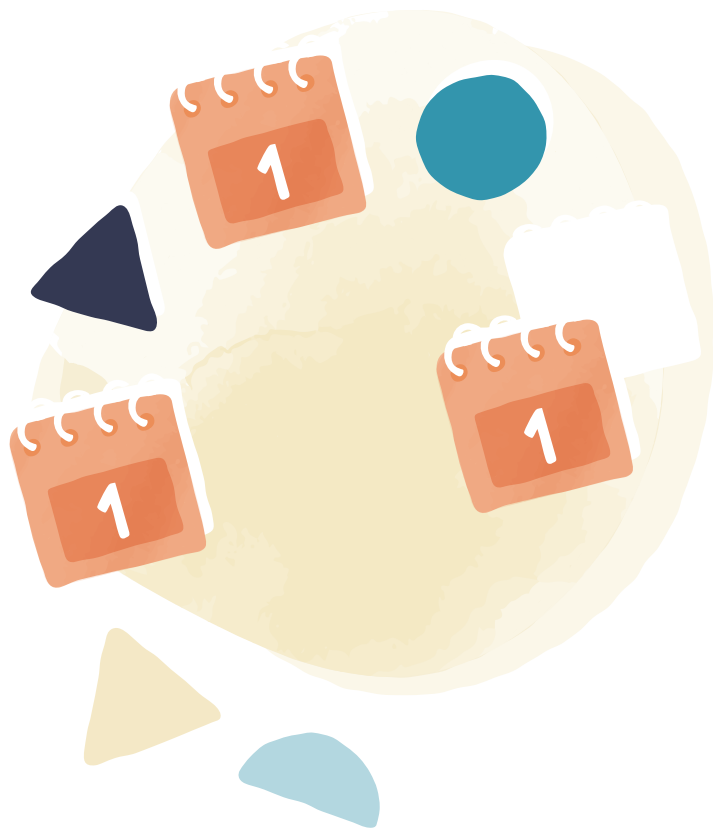
Opmærksomhedspunkter ved princip 1

- ✓ Kommuner og skoler bør sikre åbenhed om, hvornår de gør brug af elevernes personoplysninger.
- ✓ Kommuner og skoler bør have en klar og præcis vejledning til børn, unge og forældre om håndtering af elevernes persondata. Den skal gøre det overskueligt og nemt at forstå, hvornår der behandles data om eleverne og hvorfor.
- ✓ Information om datahåndtering og datasikkerhed bør ske via kanaler, som børn, unge og forældre kan tilgå på enkel vis, for eksempel på skolens hjemmeside og intranet.
- ✓ Skolebestyrelser og elevråd bør inddrages i den lokale udformning af informationstiltag om databeskyttelse for at nå forældre og elever, hvor de er.

Børn og forældre skal opleve en åbenhed hos kommuner og skoler om brugen af elevers persondata. Samtidigt skal det være muligt at få klar og tydelig information om den måde skoler og kommuner behandler persondata trygt, korrekt og forsvarligt.

2. Data skal give merværdi for skolens opgaveløsning

Det er afgørende, at data ikke indsamles og genereres blot fordi, det er en teknisk mulighed. I folkeskolen indsamles og bruges data kun om elever, hvor det er relevant og nødvendigt for skolens aktuelle opgaver med og om elevernes læring og trivsel. Brug af børn og unges persondata kræver altid en saglig begrundelse i den konkrete sammenhæng, hvor data anvendes.

Opmærksomhedspunkter ved princip 2

- ✓ Kommuner og skoler bør være bevidste om kun at gøre brug af børn og unges persondata i sammenhænge, hvor det giver en reel merværdi i opgaveløsningen.
- ✓ Kommuner og skoler bør kunne forklare brug af børn og unges persondata, så det giver mening for børn, unge og forældre.

Børn og forældre skal være trygge ved, at skoler og kommuner kun gør brug af elevernes persondata, når det er væsentligt for opgaveløsningen. Det kan for eksempel være ved at følge elevernes resultater ved digital opgaveløsning med henblik på at målrette undervisning til den enkelte elev, så alle elever bliver så dygtige, som de kan.

3. Persondata skal behandles fortroligt og med integritet

Kommuner og skoler skal sikre, at børns personoplysninger i regi af kommunen og skolen behandles fortroligt og med tilstrækkelig sikkerhed. Data om elevers forhold må kun være tilgængelige for netop de medarbejdere, som har et aktuelt behov for de specifikke data i udførelsen af deres opgaver omkring eleven.

Kommuner og skoler skal både teknisk og organisatorisk sikre tilstrækkelig sikkerhed om elevernes persondata, så data ikke kommer i hænderne på uvedkommende.

Opmærksomhedspunkter ved princip 3

- ✓ Kommuner bør have klare retningslinjer for personalets adgang til elevernes data, så data kun kan tilgås og behandles af medarbejdere, som reelt har et sagligt behov i opgaveløsningen.
- ✓ Kommuner og skoler bør understøtte, at medarbejderne har tilstrækkelige kompetencer til at håndtere data om de enkelte børn på en saglig, korrekt og sikker måde.

Børn og forældre skal kunne have tillid til skolens og kommunens behandling af elevernes personoplysninger og kunne spørge til forhold, som de måtte opleve bekymrende i forhold til kommunens og skolens datahåndtering.

4. Fokus på rettigheder og reaktionsmuligheder

Hvis man som elev eller forælder ikke kender reglerne i databeskyttelseslovgivningen, er det svært at reagere, hvis datahåndteringen er urimelig eller forkert. Derfor skal kommuner og skoler have fokus på, at børn, unge og forældre får kendskab til deres rettigheder og retlige reaktionsmuligheder, når der sker en databehandling i regi af folkeskolen.

Det gælder for eksempel retten til at få oplysning om og indsigt i den databehandling, der finder sted om ens egne personlige forhold, og hvilke muligheder der er for at reagere på behandlingen. For eksempel ved at søge om at få rettet, blokeret eller slettet personoplysninger i en given sammenhæng. Det gælder også retten til at klage til Datatilsynet.

Opmærksomhedspunkter ved princip 4

- ✓ Kommuner og skoler bør sikre, at børn, unge og forældre får viden om rettigheder og reaktionsmuligheder efter databeskyttelseslovgivningen, så det er praktisk muligt for dem at involvere sig i og søge indflydelse på kommunens og skolens behandling af elevernes data.
- ✓ Kommuner og skoler bør som led i skole-hjem-samarbejdet understøtte en dialog med børn, unge og forældre om dataetik og håndtering af data på de sociale medier.

Børn og forældre skal på et oplyst grundlag have mulighed for at reagere, hvis de oplever datahåndteringen i folkeskolen som skæv, urimelig eller forkert. De skal også kende deres spillerum for at præge datahåndteringen og muligheden for at søge indflydelse.

5. Der skal være adgang til data så kort tid som muligt

Enhver opbevaring af børn og unges persondata øger principielt set risikoen for krænkelse af de registrerede personer, for eksempel ved at oplysningerne kommer i hænderne på uvedkommende. Derfor skal perioden for kommuners og skolars adgang til børn og unges personoplysninger ikke være længere end højst nødvendig.

Opmærksomhedspunkter ved princip 5

- ✓ Kommuner og skoler bør kun have adgang til data i den tid, hvor der er et aktuelt behov i forhold til medarbejdernes opgaveløsning i relation til den enkelte elev.
- ✓ Kommuner og skoler bør have faste rutiner, der sikrer, at data ikke opbevares i personhenførbare form i længere tid end nødvendigt for opgaveløsningen.

Børn og forældre skal have mulighed for at spørge ind til skolens og kommunens adgang til persondata om barnet i den konkrete opgaveløsning, og til hvor længe data opbevares.

UNDERVISNINGS
MINISTERIET

www.uvm.dk